

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1785/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-294/24 E

Název	Základní škola a Mateřská škola Řetová
Sídlo	561 41 Řetová 162
E-mail	skola@zsretova.cz
IČO	70 972 150
Identifikátor	600 104 826
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Renata Jarošová
Zřizovatel	obec Řetová
Místo inspekční činnosti	Řetová 162
Inspekční činnost na místě	15. až 17. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Řetová (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

V mateřské škole je vzdělávání realizováno ve dvou třídách s rozdělením dětí podle věku a vychází ze Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Jen si děti

všimněte, co je krásy na světě“. V době inspekční činnosti zde bylo zapsáno 42 dětí, z toho 14 v posledním roce před začátkem povinné školní docházky včetně tří dětí s jejím odkladem a dvou dětí v režimu individuálního vzdělávání. Ve škole jsou vzdělávány dvě děti se speciálními vzdělávacími potřebami a jedno dítě mladší tří let.

Vzdělávací proces v základní škole je realizován na základě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V době inspekční činnosti se zde vzdělávalo ve třech třídách 56 žáků. Třídy jsou tvořeny spojením ročníků druhého a třetího, čtvrtého a pátého, první ročník se vzdělává samostatně. Školská poradenská zařízení diagnostikovala u šesti žáků speciální vzdělávací potřeby. Školu navštěvují dva žáci s odlišným mateřským jazykem.

Zájmové vzdělávání je organizováno v jednom oddělení školní družiny, nejvyšší povolený počet žáků byl naplněn. Činnost vychází ze „Školního vzdělávacího programu Školní družiny“.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve funkci ředitelky školy (dále „ředitelka“) došlo od předešlé inspekce v roce 2018 ke změně, současná ředitelka stojí v čele školy od září 2021. V jejím řídicím působení je patrné využívání znalosti prostředí s oporou o koncepci rozvoje školy, kterou doplňují záměry vzešlé z vlastního hodnocení školy na období jednoho školního roku. Ty se rovněž promítají do ročního plánu práce. Patrné je úsilí nejen udržet kvalitu poskytovaného základního vzdělávání, ale také zvyšovat např. podnětnost prostředí pro vzdělávání a posilování charakteru otevřené školy s pozitivní atmosférou směrem k veřejnosti z Řetové i okolních obcí, ze kterých děti a žáci do školy dojíždí.

Díčí posun byl zaznamenán rovněž v předškolním vzdělávání, ale strategický rozvoj mateřské školy je negativně ovlivněn častými změnami v pedagogickém sboru a změnami na pozici zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu, stávající zastává tuto funkci od září 2024. Přestože současné učitelky spolupracují teprve od začátku aktuálního školního roku, jejich pracovní atmosféra během vzdělávacího procesu působila vstřícně a kolegiálně. Je však evidentní, že některé zásady jejich součinnosti se teprve utvářejí. Obdobně je na tom diskuse s podporou otevřené komunikace o pojetí vlastní realizaci předškolního vzdělávání v rámci jednání pedagogické rady.

Personální obsazení školy umožňuje efektivní naplňování cílů školních vzdělávacích programů. Většina pedagogických pracovníků má odpovídající odbornou kvalifikaci s výjimkou jedné učitelky v základní škole, ale je motivována ředitelkou k jejímu doplnění. Tato situace se nijak negativně neprojevila na kvalitě výuky. Ředitelka rovněž podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Napomáhá jí v tom nejen dlouhodobý plán, ale i roční, který odráží aktuální potřeby školy i osobní zájem pedagogických pracovníků. Zařazena tak byla např. témata environmentální výchova a pedagogická diagnostika. Uplatňování získaných poznatků ve vzdělávacím procesu je v různé míře patrné. Ke zkvalitnění výuky zejména v základní škole přispívá hospitační činnost ředitelky, z níž plynou konkrétní doporučení a požadavky. Vzájemné hospitace jako příležitosti k inovaci didaktických postupů a kolegiálnímu poskytování přínosné zpětné vazby nejsou ve škole využívány.

Od poslední inspekční činnosti došlo za významného přispění zřizovatele ke zkvalitnění materiálních podmínek vzdělávání, zejména předškolního. Škola rovněž ke své činnosti aktivně a účelně využívá také různé dotační programy a projekty. Mateřská škola sídlí

od září 2021 v nové přístavbě základní školy. Toto spojení velmi zlepšilo efektivitu vzájemné kooperace obou škol. Vnitřní prostory nové budovy jsou účelně uspořádány, prostory využívané dětmi jsou vybaveny moderním ergonomickým nábytkem, rozličnými hračkami a didaktickými pomůckami. Esteticky a funkčně upravené jsou rovněž prostory pro základní vzdělávání, ve všech třídách jsou nainstalovány interaktivní dotykové panely. Školní družina využívá samostatnou a velmi podnětně vybavenou učebnu, což žákům zpříjemňuje dobu po vyučování a pomáhá jejich odreagování. Celkově prostředí školy, čistota i výzdoba dětskými a žákovskými pracemi napomáhají k pozitivní pracovní atmosféře. Dětem a žákům je k dispozici také školní zahrada, která poskytuje příznivé zázemí pro venkovní výuku, přirozený pohyb, hru, relaxaci i utváření kladného vztahu k přírodě. To podněcuje rovněž vycházky do blízkého okolí. Kromě toho škola využívá školní zahradu u bývalé budovy mateřské školy, multifunkční hřiště, obecní dětské hřiště a tělocvičnu.

Vedení dětí a žáků k dodržování stanovených pravidel vhodně posiluje klidnou atmosféru školy založenou na příznivých vztazích mezi účastníky vzdělávání. Zpracovaný „Preventivní program školy“ je zaměřený na podporu různých forem preventivní práce s žáky, na zapojení celého pedagogického sboru školy a na spolupráci se zákonnými zástupci dětí a žáků školy. Ve škole se nachází anonymní schránka důvěry, která je žáky využívána. Rovněž se mohou se svými problémy obrátit na kteréhokoliv člena pedagogického sboru, jemuž důvěřují. Ředitelka školy zastává zároveň funkci výchovné poradkyně a školní metodičky prevence. Komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, koordinuje přístup ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a informuje ostatní učitele o jejich potřebách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V mateřské škole vzdělávací aktivity vycházely z nabídky týdenního tématu konkretizovaného v třídním vzdělávacím programu. Při jejich plánování je výrazně sledována provázanost námětová, málo logická s cílem a očekávaným výstupem, což snižuje přínos možných informací pro posouzení vyváženého zařazování požadovaných vzdělávacích oblastí a osvojování klíčových kompetencí. Omezená je rovněž cílená diferenciací zohledňující individuální schopnosti a možnosti dětí (kromě dětí se speciálními vzdělávacími potřebami), případně různorodé věkové složení kolektivu. Tím není plně podporována maximální efektivita vzdělávání z hlediska osobnostního rozvoje každého dítěte.

Předškolní vzdělávání bylo příznivě ovlivněno laskavým a přiměřeně tolerantním přístupem učitelek, v některých aktuálně vzniklých situacích nebo při samostatné práci dětí doplněným individuálním působením. Vhodně nápomocné byly i asistentky pedagoga, a to jak u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, tak i u ostatních. Příležitostné hodnocení počínání dětí mělo pozitivní vliv na formování jejich pozitivního sebepojetí. Některým se dostala i přínosně popisná zpětná vazba k výsledku jejich individuální práce a vzdělávacímu pokroku, která může dítěti napomoci v dalším záměrném pracovním úsilí, tak jako zaznamenaná sebereflexe. Ačkoli v této oblasti došlo k mírnému pokroku, je zřejmé, že využívání hodnocení dětí jako nástroje pro cílený rozvoj je stále v počáteční fázi.

Vzdělávací proces je v mateřské škole realizován v klasickém pojetí forem vzdělávání, které jen omezeně napomáhá individualizaci vzdělávání. Děti si při možnosti seberealizace na základě vlastního zájmu s přehledem vybíraly z volně přístupných hraček i různých vzdělávacích pomůcek, též zcela nenuceně využívaly připravenou nabídku rozličných

didakticky zaměřených aktivit. Minimum příležitostí k výběru z více činností měly děti v bloku řízených aktivit. Přestože byly realizovány se všemi dětmi společně bez rozlišení vzdělávací nabídky, tak vlivem poutavého pojetí byly děti převážně zaujaté a aktivní, případně při omezené možnosti činného zapojení u nich přiměřenou dobu setrvaly. Někdy učitelky vhodně reagovaly na projevy dětí změnou nebo doplněním plánované aktivity (např. zpěv písní při kytáře, zařazení pohybové hry na přání dětí nebo dětmi hrané pohádky).

Situačně jsou do vzdělávacího procesu zařazovány kolektivní jazykové chvíle v podobě například artikulačních a dechových cvičení. Systematičnost v oblasti logopedické prevence není uplatňována. Zřejmé bylo vedení dětí k utváření zdravého životního stylu a upevňování fyzické zdatnosti prostřednictvím zdravotně-preventivních aktivit i volného pohybu, a to nejen ve třídě, ale i při pobytu venku na školní zahradě a vycházkách do okolí školy. Učitelky často navazovaly na zážitky a již získané vědomosti dětí, které propojovaly s reálnými situacemi. Záměry realizované ve třídě s dětmi v povinném předškolním vzdělávání směřovaly k úspěšnému přechodu do 1. ročníku základní školy.

Základní vzdělávání probíhalo v příjemné atmosféře, která přispívala k pozitivním vzájemným vztahům a podporovala učení žáků. Nastavená pravidla chování a komunikace žáci dodržovali zcela přirozeně, zřejmé bylo dlouhodobé vedení k jejich osvojení. Sledované hodiny byly promyšlené, metody a formy výuky podporovaly dosažení vzdělávacího cíle, žáci pracovali se zaujetím. Učitelé vzhledem k menším třídním kolektivům často uplatňovali individuální přístup ke všem žákům a poskytovali jim dostatek času na zpracování zadaných úkolů.

Vzdělávací cíl vyučovacích hodin byl stanovován s ohledem na přínos pro žáka a jeho naplnění bylo ve většině hodin ověřováno a vyhodnocováno. V úvodu většina učitelů zařadila vhodnou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. Velká část hodin byla podložena názorným materiálem a didaktickými pomůckami. Zájem o předmět byl často podporován zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků. Efektivně docházelo k využití dostupné digitální techniky. V menší části hodin byla výuka vedena frontálně, více žáci pracovali samostatně nebo ve dvojicích a skupinách, v nichž si vzájemně pomáhali a spolupracovali. Některé aktivity byly také organizovány mimo lavice, například v komunikačním kruhu na koberci nebo u interaktivní tabule. Pro ty žáky, kteří zadanou úlohu vypracovali rychleji, měli někteří učitelé připravené další úkoly. Možnost nabídky zadání s různou obtížností, kdy by si žák mohl zvolit úroveň, která mu nejlépe vyhovuje, využívána není.

Přítomnost asistentky pedagoga byla přínosem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale v některých hodinách také pro ostatní žáky, se kterými po předchozí domluvě s učitelkou pomocí vhodných metod pracovala. Vyučovací hodiny byly většinou uzavřeny pochvalou žáků, občas učitelé sami shrnuli její obsah. Součástí většiny hodin bylo zdůvodňované sebehodnocení žáků, kteří dokázali objektivně vyjádřit, v čem mají problém. Vzájemné hodnocení žáků bylo zařazeno spíše výjimečně.

Sledované zájmové vzdělávání vedlo k efektivnímu rozvoji sociálních a pracovních kompetencí žáků. Svými náměty přirozeně rozvíjelo a doplňovalo učivo prvního stupně základní školy z více vzdělávacích oblastí. Po dopoledním vyučování měli žáci dostatek času pro spontánní aktivity venku i v blízkém okolí. K jednotlivým činnostem byli aktivně motivováni, všichni měli prostor pro volbu činností podle vlastního zájmu, zapojovali se do společenských her, soutěží i výtvarných aktivit. Při pobytu venku docházelo prostřednictvím sportovních aktivit k rozvoji pohybových kompetencí žáků. Odpočinkové a relaxační činnosti byly časově vyvážené.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Projevy dětí v mateřské škole svědčí o postupném osvojování základů klíčových kompetencí důležitých pro jejich další rozvoj. Přiměřeně věku a osobním možnostem uměly vést rozhovor, zformulovat myšlenky a vyjádřit vlastní zážitky. Svými projevy prokazovaly značné znalosti z přírodovědné oblasti, která je ve škole posilována environmentálním programem. Patrná byla bohatost slovní zásoby dětí. U některých není ještě vyvozena a upevněna správná výslovnost všech hlásek. Při činnostech se dokázaly odpovídající dobu soustředit a postupovat podle pokynů. Zejména starší děti chápaly základní číselné a matematické souvislosti, správně určovaly barvy a počet do deseti, první hlásku slova, rozeznaly některá tiskací písmena, nacházely společné a rozdílné znaky. Při manipulačních, výtvarných a pracovních aktivitách děti prokázaly rozvoj jemné motoriky. Odpovídající výsledky děti projevovaly v oblasti získávání a využívání sociálních dovedností. V případě potřeby se dokázaly domluvit na společných činnostech nebo si rozdělit role při námětových hrách. I nejmladší děti již mezi sebou začaly navazovat vzájemné kamarádké vztahy. Některé starší děti projevíly notnou dávku sebedůvěry a převážně odpovědného přístupu při dramatizaci pohádkového příběhu, který prezentovaly svým vrstevníkům.

Výsledky vzdělávání mateřská škola vyhodnocuje, přijaté závěry se vztahují zejména k obsahové náplni vzdělávání, méně k vlastnímu pedagogickému působení. Individuální rozvoj dítěte je sledován prostřednictvím vedeného portfolia prací a v současné době i nových záznamů v rámci pedagogické diagnostiky. Některé jsou doplněny o vymezené vzdělávací potřeby, ojediněle o stanovená opatření cílené podpory v dalším období. To se promítá do vzdělávacího procesu, kdy v dílčích situacích dochází spíše k intuitivnímu uplatnění vhodného přístupu než k systematickému posilování osobnostního rozvoje prostřednictvím připravené rozlišené vzdělávací nabídky (tzv. individualizace), což přetrvává od minulé inspekční činnosti. Záměrné podněcování vývoje je zřetelné u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Preventivně jsou se zákonnými zástupci konzultovány a řešeny individuální výchovné a vzdělávací potřeby jejich dětí, případně jim je doporučena návštěva odborného pracoviště.

V základní škole mají učitelé nastavený systém ověřování znalostí žáků převážně vlastními evaluačními nástroji, které následně vyhodnocují. Zpětnou vazbu o znalostech a dovednostech žáků poskytují škole rovněž výsledky v soutěžích nebo projektech (např. *Matematický klokan*, *Logická olympiáda*, *Olympijský vícebój*). Žáci jsou běžně klasifikováni známkou, spíše výjimečně je uplatněno slovní hodnocení jako doplněk klasifikace. Ve sledovaných hodinách byli hodnoceni zejména slovně, vždy motivačně pozitivně. Celkové i individuální výsledky vzdělávání jsou vyhodnocovány pravidelně za každé čtvrtletí školního roku zejména při jednání pedagogické rady. Vedení školy sleduje úroveň hodnocení v jednotlivých předmětech, slabší výsledky žáků v některých z nich řeší s učiteli. Ti sledují výsledky žáků v průběhu roku, v případě potřeby jim poskytují individuální pomoc. Na základě znalostí a vyhodnocení složení žáků školy a jejich potřeb je na škole realizován systém vlastních podpůrných aktivit, kterými jsou zejména doučovací aktivity po vyučování, převážně v matematice, českém jazyce a v cizím jazyce. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni podle doporučení školských poradenských zařízení.

Ve školním roce 2023/2024 z celkového počtu 52 žáků jich 48 prospělo s vyznamenáním, jedna žákyně neprospěla. Nikdo ze žáků neměl sníženou známku z chování. Učitelé průběžně informují zákonné zástupce o průběhu a výsledcích vzdělávání zejména prostřednictvím tzv. důvěrníčku, elektronické komunikace a třídních schůzek.

Významnou součástí života školy je prezentace dětí a žáků na veřejnosti, mnohdy ve společné součinnosti. Pedagogickým pracovníkům se tímto způsobem daří rozvíjet pocit sounáležitosti s obcí, místem, kde děti a žáci žijí. Významným partnerem jsou zákonní zástupci, pozornost je věnována spolupráci s nimi a jejich zapojení do školního života.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně na pozici ředitelky a opakovaně i její zástupkyně pro mateřskou školu,
- časté obměny pedagogického sboru mateřské školy nepříznivě omezily strategii zvyšování kvality předškolního vzdělávacího procesu, což je patrné z některých přetrvávajících negativních zjištění,
- otevření nové budovy mateřské školy (včetně nového vnitřního vybavení) význačně zkvalitnilo materiálně-technické zázemí pro její činnost,
- průběžné zlepšování materiálních podmínek základního a zájmového vzdělávání žáků,
- mírný posun v podpoře sebereflexe dětí a žáků, v základní škole rovněž vrstevnického hodnocení žáků,
- zlepšení kvality vedení záznamů v rámci pedagogické diagnostiky dětí.

Silné stránky

- Významná podpora školy ze strany zřizovatele a dobré vzájemné vztahy mají pozitivní vliv na chod školy (1.5),
- příjemné, estetické prostředí a podnětné materiální zázemí školy pozitivně ovlivňují vzdělávání dětí a žáků (2.4),
- rodinné prostředí s pohodovou atmosférou a empatickým přístupem pedagogických pracovníků k dětem a žákům (3.2),
- v mateřské škole podnětné využívání blízkého přírodního prostředí k přirozenému rozšiřování znalostí o přírodě a k rozvoji fyzické zdatnosti dětí (4.2),
- v základní škole vhodné střídání rozmanitých výukových metod (4.2),
- vzájemná spolupráce mezi mateřskou a základní školou i školní družinou, která podporuje soudržnost školy a návaznost vzdělávání (6.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Omezené využívání výsledků pedagogické diagnostiky v mateřské škole při plánování a následné realizaci vzdělávání zohledňujícího individuální schopnosti, dovednosti a potřeby dětí (4.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pracovat ve větší míře s rozlišením vzdělávací nabídky; využívat získané informace pedagogické diagnostiky pro cílené plánování individualizované vzdělávací nabídky, zohledňovat více věkové složení třídního kolektivu,
- věnovat více pozornosti diferenciaci a individualizaci úkolů ve vztahu k rychlejším a nadanějším žákům,
- poskytovat v mateřské škole všem dětem kvalitní zpětnou vazbu o jejich individuálním pokroku, zaměřit se na formativní způsob hodnocení,
- vést žáky k vzájemnému vrstevnickému hodnocení,
- usilovat o rozvoj systematické primární logopedické prevence v rámci vzdělávacího procesu v mateřské škole,
- uplatňovat vzájemné hospitace učitelů pro předávání pozitivních zkušeností i poskytování vzájemné zpětné vazby,
- zvýšit efektivitu jednání pedagogické rady zařazováním problematiky související s předškolním vzděláváním.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní matrika dětí a žáků – školní rok 2023/2024 (výběr z dokumentace)
2. Koncepce rozvoje školy ze září 2023
3. Školní řády a vnitřní řády, aktuální znění
4. Školní vzdělávací programy, aktuální znění
5. Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – školní rok 2024/2025
6. Přehledy výchovně vzdělávací práce, třídní knihy mateřské školy a základní školy, školní rok 2024/2025 (výběr)
7. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2024/2025 (výběr)
8. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2024/2025
9. Rozpis přímé pedagogické činnosti v mateřské škole – školní rok 2024/2025
10. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
11. Rozvrhy hodin, školní rok 2024/2025
12. Plán práce ve školním roce 2024/2025
13. Doklady k zajištění bezpečnosti žáků (výběr), školní rok 2024/2025

14. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
15. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků včetně příloh s platností od 1. 10. 2022
16. Vlastní hodnocení školy ze dne 26. 8. 2024
17. Zápisní listky, školní rok 2024/2025
18. Minimální preventivní program, školní rok 2024/2025
19. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2023/2024
20. Výroční zpráva školní družiny, školní rok 2023/2024
21. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení mateřské školy, školní rok 2023/2024
22. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-272/18-E, ze dne 29. 3. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu
PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka
Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

8. 11. 2024